

Länsstyrelsen i Stockholms län
Enheten för naturvård
Box 22067
104 22 Stockholm

Lovö naturreservat, Ekerö kommun
Remissyttrande över Länsstyrelsens förslag till bildande av reservat (511-24286-2012)
Dnr KS13/152-265

Grundläggande förutsättningar för bildande av naturreservat

Länsstyrelsen avser att med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken, besluta om att förklara ett definierat område med Lovö, Kårsö med flera öar som naturreservat. Ett bildande av reservat innebär skydd av Lovö-Kårsö, enligt Regeringens tillåtlighetsbeslut samt redovisningen av regeringsuppdraget avseende "Aldrig långt till naturen - program för tätortsnära natur i Stockholmsregionen".

Syftet med naturreservatet ska vara att bevara ett stort, historiskt sammanhängande kulturpräglat tätortsnära naturområde. Områdets landskapsbild, historiska odlingslandskap, värdefulla naturmiljöer och värden för friluftslivet ska särskilt skyddas och vårdas. Skyddet av området ska även bidra till att uppnå gynnsam bevarandestatus för de naturtyper enligt EU:s art- och habitatdirektiv, som är utpekade i området.

Av Regeringens tillåtlighetsbeslut gällande Förbifart Stockholm daterat den 3 september 2009 (enligt bestämmelserna i 17 kap. miljöbalken), framgår att: "Regeringen anser att Lovön är så känslig att ytterligare exploateringar riskerar att skada områdena som är av riksintresse för naturvården, kulturmiljövården och friluftslivet. Det är därför av stor vikt att skyddsåtgärder vidtas. I enlighet med regeringsuppdraget om tätortsnära natur har Länsstyrelsen i Stockholms län upprättat ett program för varaktigt skydd av de mest värdefulla tätortsnära områdena. I programmet föreslås bland annat att ett natur- och/eller kulturreservat ska bildas på Lovön-Kårsön under perioden 2004-13. Regeringen förutsätter att *Länsstyrelsen, i samverkan med Naturvårdsverket, Riksantikvarieämbetet, Statens fastighetsverk och Ekerö kommun, genomför bildandet av ett natur- och/eller kulturreservat på Lovö-Kårsö i enlighet med programmet, så att värdena på Lovön inte hotas.*"

Det första villkoret i tillåtighetsbeslutet stipulerar att: ”Den inom korridoren närmare sträckningen, profilen och utformningen av väganordningarna ska planeras och utföras så att negativa konsekvenser för naturmiljön, kulturmiljön samt landskapets övriga värden och funktioner, så långt möjligt begränsas.” Avsikten är att rubricerad reservatsbildning i området ska lämna väsentliga bidrag för ett säkerställande av detta.

En av Länsstyrelsens utgångspunkter för reservatsbildning skulle vara de förutsättningar som gavs av vägprojekten Förbifart Stockholm/E4 och Ekerövägen/Rv 261.

Vid framtagandet av beslutsunderlag för reservatet har framkommit att dubbla skyddsformer - som natur- och kulturresevat - inom samma mark- och vattenområde inte bör väljas. Skälen till detta är att kombinerade skydd inte har stöd i Statens naturvårdsverks, eller Riksantikvarieämbetets allmänna råd - och heller inte förutsätts komma ifråga i lagstiftningen. Ett beslut om dubbla skyddsformer har dock ännu inte bedömts vara lagstridigt.

Naturresevat har under lång tid bildats, för att också säkerställa kulturmiljövärden och friluftslivsvärden. Några exempel på detta är naturresevaten vid Tullgarn, respektive Bogesundslandet. I det fall skyddsformen naturresevat väljs, bedöms även finansieringsmöjligheterna vara gynnsammare.

För det aktuella reservatsområdet fanns tidigare ett omfattande text- och kartmaterial. För att kunna fatta beslut om föreskrifter och skötsel erfordrades dock kompletterande utredningsmaterial såsom: kulturhistorisk analys, odlingslandskapsanalys, rekreationsanalys, ängs- och betesinventering, skoglig naturvärdesinventering, uppdaterad mark-och sakägarförteckning mm.

Ekerö kommuns synpunkter på ett bildande av naturresevat

Vid tidigare samråd har Ekerö kommun framfört invändningar mot innehållet i tidigare versioner av dokumentet. Senast under våren 2013 har kommunen erinrat, att vid säkerställandet av det skydd som följer av resevatets syfte - måste även avvägningar göras som tillgodoser andra statliga, allmänna, såväl som enskilda intressen.

I korta ordalag inkom Ekerö kommun med 18 st invändningar mot den version av materialet som vid detta tillfälle förelåg, främst gällande: avgränsning av naturresevatet, förenlighet med hushållningsbestämmelser i miljöbalken och översiktsplanen, resevatetsområdets indelning i zoner, byggandet av Förbifart Stockholm och breddningen av Ekerövägen, rätt för enskilda människor och näringsidkare att använda mark- och vattenområden, skyldighet för

allmänheten att tåla intrång, undantag från reservatsföreskrifterna, kompletterande ordningsföreskrifter mm.

Mer väsentliga förändringar i den slutliga versionen av dokumentet, framgår av följande beskrivning:

- I föreliggande förslag till bildande av naturreservat medges byggande, såväl som drift av Förbifart Stockholm/E4 och Ekerövägen/ Rv 261 (ombyggnad av väg till smal fyrfältsväg med två busskörfält), utan hinder av föreslagna reservatsföreskrifter.
- För att inte förhindra tillkomsten av Förbifart Stockholm (enligt lagakraftvunnen arbetsplan), eller breddningen av Ekerövägen (enligt lagakraftvunnen vägplan) - införs även undantag i föreskrifterna, för dessa vägprojekts genomförande.
- Byggnader och anläggningar kan medges som komplettering till redan ianspråktaga bebyggelsemiljöer. Dessa ska då anpassas till områdets karaktär och den aktuella platsens förutsättningar.
- Nya byggnader och anläggningar som behövs för jordbruket, besöksnäringarna, friluftslivet mm, får uppföras i området.
- Ett naturreservat i området bedöms vara förenligt med hushållningsbestämmelserna i miljöbalken, Översiktsplan för Ekerö kommun samt Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen (RUF 2010). Inget av riksintressena i området bedöms heller påverkas negativt av det planerade naturreservatet.
- Uppsättning av skyltar, affischer eller dylikt, av icke varaktig karaktär, får ske utan Länsstyrelsens tillstånd. Tillståndsplikten gäller heller inte inom tomt- eller gårdsmark.
- Naturreservatets avgränsning har i några avseenden förändrats. Kartmaterialet redovisas på ett sätt som överensstämmer med Ekerö kommuns uppfattning. I detta material redovisas inte den i vissa sammanhang illustrerade avgränsning för världsarvet Drottningholm, som saknar belägg i ställningstaganden eller dylikt.

Länsstyrelsen har nu, i det remissmaterial som distribuerats till sakägare och markägare, i allt väsentligt tillgodosett Ekerö kommuns hemställanden. Det går dock inte att utesluta att statliga myndigheter, eller andra remissinstanser inger synpunkter - med innebörden att ytterligare förändringar i materialet, i ett senare skede måste komma till stånd.

För Ekerö kommun

Peter Carpelan
Kommunstyrelsens ordförande

Kopia till:
naturvard.stockholm@lansstyrelsen.se
Planeringssamordnaren